

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1598

Vragen van het lid **Vos** (PvdA) aan de minister en de staatssecretaris van Economische Zaken over *bedrijfsstakingen, het niet betalen van facturen en misbruik van marktmacht*. (Ingezonden 13 januari 2010)

1

Bent u bekend met het bericht dat 20.000 zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) in het derde kwartaal van 2009 zijn gestopt met het eigen bedrijf?¹

2

Is u bekend in hoeverre het laat of niet betalen van facturen door opdrachtgevers aan zzp'ers een oorzaak is van het staken van het eigen bedrijf? Indien daar geen gegevens over bekend zijn, bent u bereid om middels een steekproef of kort onderzoek te onderzoeken of en in hoeverre het betalingsgedrag een oorzaak kan zijn van het hoge aantal bedrijfsstakingen?

3

Zijn u berichten, al dan niet via de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), bekend van ondernemingen die van andere, veelal grotere ondernemingen het bericht krijgen dat de factuur niet betaald wordt en de facturerende onderneming maar

naar de rechter moet stappen als zij bezwaar wil maken tegen het niet betalen van de factuur?

4

Zijn u berichten bekend dat het niet betalen of verlagen van de prijs van de factuur vooral voorkomt bij adviesdiensten waarbij de afgesproken prestatie betwist wordt?

5

Deelt u de analyse dat het voor toeleverende ondernemingen moeilijk is om bezwaar te maken tegen het niet betalen van facturen omdat zij afhankelijk zijn van opdrachtverlening en er dus sprake is van misbruik van marktmacht?

6

Wat kan een onderneming doen die al wel btw heeft betaald over een gedeclareerde maar niet betaalde factuur?

7

Bent u bekend met de advisering rond «werkkapitaalmanagement» van adviesorganisaties?

8

Is u bekend dat onderdeel van de advisering van werkkapitaalmanagement kan zijn dat een grote onderneming wordt geadviseerd de facturen aan toeleverende ondernemingen niet te betalen?

9

Deelt u de mening dat deze vorm van het afschuiven van financieel risico, die ondanks het contractrecht kan ontstaan, ongewenst, immoreel en oneerlijk is jegens de afhankelijke partij?

10

Indien het niet betalen van facturen, als onderdeel van werkkapitaalmanagement of bezuinigingen bij ondernemingen voorkomt, bent u bereid om stappen te ondernemen tegen deze praktijk? Zo ja, aan welke stappen denkt u? Zo nee, waarom niet?

¹ NRC Handelsblad, 7 januari 2010: «20.000 zzp'ers staken bedrijf».

Antwoord

Antwoord van minister **Van der Hoeven** (Economische Zaken), mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken (ontvangen 15 februari 2010)

1

Ja.

2

Momenteel laat ik onderzoek doen naar de problemen die zzp'ers tijdens de crisis ondervinden. De geschetste problemen vormen onderdeel van dit onderzoek. De uitkomsten van dit

onderzoek zal ik zo spoedig mogelijk met u delen.

3

Nee. Naar de NMA mij heeft meegedeeld zijn dit soort berichten bij haar niet bekend.

4

Nee.

5

Ik acht het goed mogelijk dat dit voor zzp'ers als toeleverende ondernemingen moeilijk is. Zoals ik in mijn brief van 17 december 2009 aan uw kamer heb geschreven, blijkt namelijk ook dat in de door EIM onderzochte branches het overgrote deel van de leveranciers dat wordt geconfronteerd met het eenzijdig wijzigen van contracten en het stellen van oneerlijke voorwaarden door afnemers, met dezen in gesprek blijft en met hen onderhandelt. De belangrijkste reden hiervoor is dat leveranciers bevreesd zijn een belangrijk deel van hun omzet te verliezen (kamerstukken II 2009/2010, 32 123 XIII, nr. 46). De vraag of zodanige afnemers zich schuldig maken aan misbruik van een economische machtspositie in de zin van de Mededingingswet, kan niet in het algemeen worden beantwoord, maar is afhankelijk van het gedrag van een afnemer in het concrete geval.

6

Indien een vergoeding niet is en niet zal worden ontvangen, kan de onderneming een verzoek indienen tot teruggave van de daarover betaalde BTW.

7

Ja.

8

Het werkkapitaalmanagement houdt in het reduceren van de debiteurenstand en voorraden en het door de afnemer bij de leverancier bedingen van een zo lang mogelijke betalingstermijn. Dat daarbij aan grote ondernemingen wordt geadviseerd facturen aan toeleverende ondernemingen niet te betalen, is mij niet bekend. Vanzelfsprekend is een afnemer wel verplicht de afgenomen goederen of diensten te betalen.

9

Een leverancier zal een voorkeur hebben voor een zo snel mogelijke betaling, terwijl de afnemer belang heeft bij een langere betalingstermijn.

Dit laatste is niet het afschuiven van financieel risico, maar een kwestie van onderhandelen tussen leverancier en afnemer. Dit is een bekend fenomeen. Leveranciers en afnemers zijn namelijk vrij de betalingstermijn in onderling overleg overeen te komen. Als zij het over de betalingstermijn niet eens worden, staat het de leverancier vrij af te zien van het sluiten van een overeenkomst tot het leveren van goederen of het verrichten van diensten.

10

Als een afnemer een factuur met de overeengekomen prijs voor aan hem geleverde goederen of voor hem verrichte diensten niet voldoet, komt de afnemer de door hem gesloten overeenkomst niet na. Dit is een privaatrechtelijk geschil tussen leverancier en afnemer. Als zij dat geschil niet in goed overleg kunnen bijleggen, staat voor hen de gang naar de civiele rechter open. Zoals ik in mijn brief van 17 december 2009 heb geschreven, is het in Nederland een probleem dat leveranciers er voor terugdeinzen de nakoming van hun contractuele aanspraken af te dwingen uit vrees goede klanten te verliezen. Daarom ben ik voornemens te onderzoeken of er voldoende draagvlak is voor een gedragscode met daaraan gekoppeld een geschillencommissie gericht op de nakoming van gesloten contracten.